

Data poprzedniego opracowania:
03.09.2013r.

Zaprawa murarska

Data aktualizacji ostatniej: 01.02.2014 r.

Karta zgodna z załącznikiem I do ROZPORZĄDZENIA KOMISJI (UE) NR 453/2010 z dnia 20 maja 2010 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH)

Strona 1 z 15

SEKCJA 1: Identyfikacja substancji/mieszaniny i identyfikacja przedsiębiorstwa**1.1. Identyfikator produktu**

Nazwa handlowa: **Zaprawa murarska**

1.2. Istotne zidentyfikowane zastosowania substancji lub mieszaniny oraz zastosowania odradzane

Zastosowania zidentyfikowane: Zaprawa murarska według przepisu ogólnego przeznaczenia typu G wytwarzana w zakładzie, do stosowania w ścianach murowanych, słupach i ścianach działowych, mury zbrojone i nie zbrojone

Zastosowania odradzane: Nie określono.

1.3. Dane dotyczące dostawcy karty charakterystyki

Zakłady Chemiczne „ANSER” Tarnobrzeg Sp. z o.o.

ul. Zakładowa 28, 39-400 Tarnobrzeg

tel.: +48 15 641 63 07, faks: +48 15 641 63 22

E –mail kompetentnej osoby odpowiedzialnej za kartę charakterystyki:

laboratorium@anser.tarnobrzeg.pl

1.4. Numer telefonu alarmowego

Telefon alarmowy: Instytut Medycyny Pracy im.prof.J.Nofera
Zakład Bezpieczeństwa Chemicznego, Łódź tel/fax 42 63 14 702

SEKCJA 2: Identyfikacja zagrożeń**2.1. Klasyfikacja substancji lub mieszaniny**

Klasyfikacja zgodna z rozporządzeniem (WE) nr 1272/2008:

Powoduje poważne uszkodzenia oczu, kategoria zagrożenia 1 (Eye Dam. 1).

Powoduje poważne uszkodzenia oczu (H318).

Działanie drażniące na skórę, kategoria zagrożenia 2 (Skin Irrit. 2).

Działa drażniąco na skórę (H315).

Działanie toksycznie na narządy docelowe – narażenie jednorazowe, kategoria zagrożenia 3, działanie drażniące na drogi oddechowe (STOT SE 3).

Może powodować podrażnienie dróg oddechowych (H335).

Data poprzedniego opracowania:
03.09.2013r.

Zaprawa murarska

Data aktualizacji ostatniej: 01.02.2014 r.

Karta zgodna z załącznikiem I do ROZPORZĄDZENIA KOMISJI (UE) NR 453/2010 z dnia 20 maja 2010 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH)

Strona 2 z 15

Klasyfikacja zgodna z dyrektywą Rady 1999/45/WE i przepisami polskimi.**Produkt drażniący (Xi).**

Działa drażniąco na oczy, drogi oddechowe i skórę (R36/37/38-41).

Szkodliwe skutki działania na zdrowie człowieka:

Przy bezpośrednim dostaniu się produktu do oczu może wystąpić podrażnienie, zaczerwienienie, łzawienie, pieczenie, zapalenie spojówek. Kontakt ze skórą może powodować swędzenie, miejscowe zaczerwienienie, wysuszenie, łuszczenie się skóry, pękanie, owrzodzenia, pierwotne i ropne zapalenia skóry, wypryski. Po spożyciu może dojść do uszkodzenia śluzówki przewodu pokarmowego, wymiotów i biegunki. Wdychanie pyłu może powodować nieżyty nosa, podrażnienie gardła, kaszel, duszności. Przy zastosowaniu końcowym (w mieszaninie z wodą) nie stwarza zagrożeń, wynikających z pylenia. Produkt zawiera cement, który z zetknięciem z wilgotną skórą lub śluzówką oka, może powodować podrażnienia, zaczerwienienie, a nawet oparzenia.

Skutki działania na środowisko:

Przy prawidłowym postępowaniu nie stwarza zagrożenia dla środowiska.

Skutki działania związane z właściwościami fizykochemicznymi:

Reakcja z wodą (np. podczas sporządzania zaprawy) ma charakter egzotermiczny.

2.2. Elementy oznakowania**Piktogram**

Hasło ostrzegawcze: **Uwaga**

Zwroty wskazujące rodzaj zagrożenia:

H315 - Działa drażniąco na skórę.

H318 - Powoduje poważne uszkodzenia oczu

H335 - Może powodować podrażnienie dróg oddechowych.

Zwroty wskazujące środki ostrożności:

P260 – Nie wdychać pyłu.

Data poprzedniego opracowania:
03.09.2013r.**Zaprawa murarska**

Data aktualizacji ostatniej: 01.02.2014 r.

Karta zgodna z załącznikiem I do ROZPORZĄDZENIA KOMISJI (UE) NR 453/2010 z dnia 20 maja 2010 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH)

Strona 3 z 15

P304 + P 340 - W PRZYPADKU DOSTANIA SIĘ DO DRÓG ODDECHOWYCH:
wyprowadzić lub wynieść poszkodowanego na świeże powietrze i zapewnić warunki do odpoczynku w pozycji umożliwiającej swobodne oddychanie.

P302 + P352 - W PRZYPADKU DOSTANIA SIĘ NA SKÓRĘ: Umyć dużą ilością wody z mydłem.

P305 + P351 + P338 - W PRZYPADKU DOSTANIA SIĘ DO OCZU: Ostrożnie płukać wodą przez kilka minut. Wyjąć soczewki kontaktowe, jeżeli są i można je łatwo usunąć.

P403 + P233- Przechowywać w dobrze wentylowanym miejscu. Przechowywać pojemnik szczelnie zamknięty.

P501 Zawartość / pojemnik usuwać zgodnie z przepisami miejscowymi / regionalnymi / narodowymi / międzynarodowymi.

2.3. Inne zagrożenia

Mieszanina nie spełnia kryteriów PBT oraz vPvB zgodnie z Rozporządzeniem WE 1907/2006 (REACH), załącznik XIII.

SEKCJA 3: Skład/informacja o składnikach

3.2. Klasyfikacja mieszaniny

Identyfikator produktu:

Zaprawa murarska

Nazwa substancji	nr indeksowy	nr CAS	nr WE	uł. masowy w %	Klasyfikacja zgodna z dyrektywą Rady 67/548/EWG			Klasyfikacja zgodna z rozporządzeniem (WE) nr 1272/2008	
					Znak ostrzegawczy	Symbol	Zwroty R	Klasy zagrożenia i kody kategorii	Kody zwrotów wskazujących rodzaj zagrożenia
Cement portlandzki*	-	65997-15-1	266-043-4	> 1 i < 15		Xi	36/37/38-41 *43	STOT RE 3 Skin Irrit. 2 Eye Dam. 1	H335 H315 H318
Wodorotlenek wapnia	-	1305-62-0	215-137-3	> 1 i < 5		Xi	37/38-41	STOT RE 3 Skin Irrit. 2 Eye Dam. 1	H335 H315 H318

* Produkt zawiera dodatki redukujące zawartość rozpuszczalnego chromu (VI) do poziomu < 0,0002 %, co powoduje, że cement nie jest klasyfikowany jako uczulający (R43) – dalsze informacje: podsekcja 15.1.

Data poprzedniego opracowania:
03.09.2013r.

Zaprawa murarska

Data aktualizacji ostatniej: 01.02.2014 r.

Karta zgodna z załącznikiem I do ROZPORZĄDZENIA KOMISJI (UE) NR 453/2010 z dnia 20 maja 2010 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH)

Strona 4 z 15

Pełne brzmienie zwrotów R i H oraz akronimy symboli, klas zagrożenia i kodów kategorii podano w sekcji 16.

SEKCJA 4: Środki pierwszej pomocy**4.1. Opis środków pierwszej pomocy****Droga oddechowa**

Wyprowadzić lub wynieść poszkodowanego z miejsca narażenia, ułożyć w wygodnej pozycji półleżącej lub siedzącej, zapewnić spokój, chronić przed utratą ciepła. W razie potrzeby wezwać lekarza.

W kontakcie ze skórą

Natychmiast spłukać dużą ilością wody, zdjąć zanieczyszczoną odzież, skórę zmyć dużą ilością wody z mydłem. W razie potrzeby skonsultować się z lekarzem.

W kontakcie z oczami

Natychmiast płukać dużą ilością letniej wody, najlepiej bieżącej, przez co najmniej 15 min. Usunąć szkła kontaktowe. Unikać silnego strumienia wody ze względu na ryzyko mechanicznego uszkodzenia rogówki. Jeżeli podrażnienie nie ustępuje, należy skonsultować się z lekarzem.

Droga pokarmowa

Jeżeli nastąpi połknięcie (jest to mało prawdopodobne), nie prowokować wymiotów. Spożycie może być przyczyną zaczerwienia przewodu pokarmowego. Wypłukać usta wodą, a następnie podać do wypicia dużą ilość wody. Skonsultować się z lekarzem.

4.2. Najważniejsze ostre i opóźnione objawy oraz skutki narażenia

W kontakcie z oczami może wystąpić podrażnienie, zaczerwienienie, łzawienie, pieczenie, zapalenie spojówek. Kontakt ze skórą może wywoływać swędzenie, miejscowe zaczerwienienie, wysuszenie, łuszczenie się skóry, pękanie, owrzodzenia, pierwotne i ropne zapalenia skóry, wypryski. Po spożyciu może dojść do uszkodzenia śluzówki przewodu pokarmowego, wymiotów i biegunki. Wdychanie pyłu może powodować nieżyty nosa, podrażnienie gardła, kaszel, duszności. Przy zastosowaniu końcowym (w mieszaninie z wodą) nie stwarza zagrożeń, wynikających z pylenia. Produkt zawiera cement, który z zetknięciem z wilgotną skórą lub śluzówką oka, może powodować podrażnienia, zaczerwienienie, a nawet oparzenia.

4.3. Wskazania dotyczące wszelkiej natychmiastowej pomocy lekarskiej i szczególnego postępowania z poszkodowanym

Data poprzedniego opracowania:
03.09.2013r.

Zaprawa murarska

Data aktualizacji ostatniej: 01.02.2014 r.

Karta zgodna z załącznikiem I do ROZPORZĄDZENIA KOMISJI (UE) NR 453/2010 z dnia 20 maja 2010 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH)

Strona 5 z 15

Brak specjalnych zaleceń - postępowanie objawowe.

SEKCJA 5: Postępowanie w przypadku pożaru**5.1. Środki gaśnicze****Odpowiednie środki gaśnicze:**

Produkt jest niepalny. Stosować środki gaśnicze odpowiednie dla materiałów palących się w otoczeniu. Pojemniki nie objęte pożarem, narażone na działanie ognia, chłodzić rozproszonym strumieniem wody.

Niewłaściwe środki gaśnicze:

Wszystkie środki gaśnicze są dozwolone.

5.2. Szczególne zagrożenia związane z substancją lub mieszaniną

Brak

5.3. Informacje dla straży pożarnej

Zakładać gazoszczelną odzież ochronną i aparaty oddechowe niezależne od powietrza z otoczenia. Podczas pożaru, ze względu na otaczające materiały, mogą powstawać toksyczne gazy.

Wymagania minimalne:

PN-EN 469:2008 Odzież ochronna dla strażaków. Wymagania użytkowe dotyczące odzieży ochronnej przeznaczonej do akcji przeciwpożarowej

SEKCJA 6: Postępowanie w przypadku niezamierzonego uwolnienia do środowiska**6.1. Indywidualne środki ostrożności, wyposażenie ochronne i procedury w sytuacjach awaryjnych**

Zakładać odzież ochronną z materiałów naturalnych (bawełna) lub włókien syntetycznych, stosować nieprzepuszczalne i odporne na alkaliczne środowisko rękawice z gumy (grubość $0,4 \pm 0,05$ mm, czas przebicia ≥ 480 min) wewnątrz wyłożone bawełną. Stosować okulary ochronne typu gogle. Usunąć osoby niezabezpieczone i nie biorące udziału w usuwaniu awarii z obszaru zagrożenia. Unikać bezpośredniego kontaktu z mieszaniną. Unikać wdychania pyłu. W razie awarii nie dopuszczać do zrzutów do środowiska.

6.2. Środki ostrożności w zakresie ochrony środowiska

Zabezpieczyć przed przedostaniem się do kanalizacji, wód powierzchniowych i gruntowych oraz gleby. Próbować zebrać jak tylko to możliwe, do odpowiednich pojemników celem dalszej utylizacji.

Data poprzedniego opracowania:
03.09.2013r.**Zaprawa murarska**

Data aktualizacji ostatniej: 01.02.2014 r.

Karta zgodna z załącznikiem I do ROZPORZĄDZENIA KOMISJI (UE) NR 453/2010 z dnia 20 maja 2010 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH)

Strona 6 z 15

6.3. Metody i materiały zapobiegające rozprzestrzenianiu się skażenia i służące do usuwania skażenia

Rozsypany materiał przykryć i nie dopuścić do dalszego wzbijania pyłu.

Zbierać mechanicznie np. przy pomocy odkurzacza przemysłowego wyposażonego w filtr (np. typu HEPA). Przekazać do unieszkodliwienia lub odzysku. Nie stosować wody. Materiał w wyniku kontaktu z wodą twardnieje i po ok. 10-12 godzinach od wyschnięcia można go usuwać jako gruz budowlany.

6.4. Odniesienia do innych sekcji

Postępowanie z odpadami produktu – sekcja 13.

SEKCJA 7: Postępowanie z substancjami i mieszaninami oraz ich magazynowanie**7.1. Środki ostrożności dotyczące bezpiecznego postępowania**

Zapewnić odpowiednią wentylację ogólną i miejscową. Wskazane jest podjęcie środków ostrożności, aby podczas pracy z mieszaniną unikać kontaktu ze skórą i oczami. Nie wdychać pyłu. Zabezpieczyć przed przedostaniem się do kanalizacji, wód powierzchniowych i gruntowych oraz gleby. Nie jeść, nie pić i nie palić w czasie użytkowania. Myć ręce podczas przerw i po zakończonej pracy. Zanieczyszczone ubranie zdjąć, uprać przed ponownym założeniem. Podczas przenoszenia unikać wzbijania pyłu. Chronić przed wilgocią. Zalecana temperatura stosowania: 5 – 25 °C.

7.2. Warunki bezpiecznego magazynowania, łącznie z informacjami dotyczącymi wszelkich wzajemnych niezgodności

Przechowywać w oryginalnych, właściwie oznakowanych, szczelnie zamkniętych workach w suchym, dobrze wentylowanym pomieszczeniu magazynowym na paletach. Chronić przed działaniem wilgoci i uszkodzeniem opakowania. Chronić przed działaniem wilgoci i uszkodzeniem opakowania. Opakowania, gdy nie są używane, przechowywać zamknięte. Nie używać zanieczyszczonych, pustych opakowań do innych celów. Okres przydatności do użycia: 6 miesięcy od daty produkcji.

7.3. Szczególne zastosowanie(-a) końcowe

Brak informacji o zastosowaniach innych niż wymienione podsekcji 1.2.

SEKCJA 8: Kontrola narażenia/środki ochrony indywidualnej**8.1. Parametry dotyczące kontroli****Krajowe dopuszczalne wartości w miejscu pracy**

Składnik	CAS-nr	normatyw	wartość/jednostka
Pyły cementu portlandzkiego i hutniczego:	65997-15-1		
Pył całkowity		NDS	6 mg/m ³

Data poprzedniego opracowania:
03.09.2013r.**Zaprawa murarska**

Data aktualizacji ostatniej: 01.02.2014 r.

Karta zgodna z załącznikiem I do ROZPORZĄDZENIA KOMISJI (UE) NR 453/2010 z dnia 20 maja 2010 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH)

Strona 7 z 15

Pył respirabilny		NDS	2 mg/m ³
Wodorotlenek wapnia	1305-62-0	NDS	2 mg/m ³

Wartości DNEL/DMEL

Wartości DNEL/DMEL nie są dostępne.

Wartości PNEC

Wartości PNEC nie są dostępne.

8.2. Kontrola narażenia**8.2.1 Stosowne techniczne środki kontroli**

Zastosować odpowiednią wentylację ogólną w pomieszczeniu i miejscową przy stanowisku pracy. Zapewnić stanowisko do płukania oczu.

8.2.2. Indywidualne środki ochrony, takie jak indywidualny sprzęt ochronny**Ochrona oczu:**

okulary ochronne typu gogle. Wymagania dla ochron oczu: PN-EN ISO 4007:2012, PN-EN 166:2005

Ochrona skóry i rąk:

rękawice bawełniane; przy pracy z produktem po dodaniu wody – rękawice gumy (grubość $0,4 \pm 0,05$ mm, czas przebicia ≥ 480 min). Stosować kremy ochronne, zwłaszcza w warunkach przewlekłego lub powtarzanego narażenia. Wymagania dla ochron rąk: PN-EN 374-1:2005. Wymagania dla odzieży ochronnej: PN-EN 943-1:2005, PN-EN 943-1:2005/AC:2006

Ochrona dróg oddechowych:

w przypadku niedostatecznej wentylacji stosować przeciwpyłowe ochrony dróg oddechowych (półmaska klasy P1) lub maskę z filtrem cząsteczkowym P2
Wymagania dla ochron dróg oddechowych: PN-EN 133:2005

Monitoring powietrza w środowisku pracy:

PN-Z-04030-05:1991 Ochrona czystości powietrza -- Badania zawartości pyłu -- Oznaczanie pyłu całkowitego na stanowiskach pracy metodą filtracyjno-wagową

Data poprzedniego opracowania:
03.09.2013r.**Zaprawa murarska**

Data aktualizacji ostatniej: 01.02.2014 r.

Karta zgodna z załącznikiem I do ROZPORZĄDZENIA KOMISJI (UE) NR 453/2010 z dnia 20 maja 2010 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH)

Strona 8 z 15

PN-EN 689:2002 Powietrze na stanowiskach pracy. Wytyczne oceny narażenia inhalacyjnego na czynniki chemiczne przez porównanie z wartościami dopuszczalnymi i strategią pomiarową.

PN-EN 12341:2006 Jakość powietrza -- Oznaczanie frakcji PM 10 pyłu zawieszzonego -- Metoda odniesienia i procedura badania terenowego do wykazania równoważności stosowanej metody pomiarowej z metodą odniesienia.

PN-ISO 7708:2001 Jakość powietrza -- Definicje frakcji pyłu stosowane przy pobieraniu próbek do oceny zagrożenia zdrowia.

PN-EN 481:1998 Atmosfera miejsca pracy -- Określenie składu ziarnowego dla pomiaru cząstek zawieszonych w powietrzu

PN-ISO 4225:1999 Jakość powietrza -- Zagadnienia ogólne – Terminologia

Higiena pracy:

Stosować przepisy ogólne przemysłowej higieny pracy. Nie dopuszczać do przekraczania w środowisku miejsca pracy dopuszczalnych stężeń normatywnych. Po zakończeniu pracy zdjąć zanieczyszczone ubranie. Przed przerwami w pracy umyć ręce i twarz. Po pracy umyć dokładnie całe ciało. Nie jeść, nie pić, nie palić podczas pracy.

Zagrożenia termiczne – produkt nie stwarza zagrożeń termicznych

8.2.3. Kontrola narażenia środowiska

Zabezpieczyć przed wprowadzeniem do miejskiego systemu wodno-kanalizacyjnego i cieków wodnych. Patrz również sekcja 6.

SEKCJA 9: Właściwości chemiczne i fizyczne**9.1. Informacje na temat podstawowych właściwości fizycznych i chemicznych**

Wygląd:	szary proszek
Zapach:	brak
Próg zapachu:	nie dotyczy
pH:	12 - 13 (roztwór wodny)
Temperatura topnienia/krzepnięcia:	topnienia > 1000 °C
Początkowa temperatura wrzenia i zakres temperatur wrzenia:	brak dostępnych danych
Temperatura zapłonu:	brak, mieszanina jest niepalna
Szybkość parowania:	brak dostępnych danych
Palność:	mieszanina jest niepalna
Górna/dolna granica wybuchowości:	mieszanina nie stwarza zagrożenia wybuchowego
Prężność par:	brak dostępnych danych
Gęstość par:	nie dotyczy
Gęstość względna:	1,4 (woda=1)
Rozpuszczalność:	brak dostępnych danych

Data poprzedniego opracowania:
03.09.2013r.**Zaprawa murarska**

Data aktualizacji ostatniej: 01.02.2014 r.

Karta zgodna z załącznikiem I do ROZPORZĄDZENIA KOMISJI (UE) NR 453/2010 z dnia 20 maja 2010 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH)

Strona 9 z 15

Współczynnik podziału: n-oktanol/woda: zgodnie z załącznikiem VII (pkt 7.8) do rozporządzenia REACH badania nie trzeba wykonywać, ponieważ składniki mieszaniny są nieorganiczne..

Temperatura samozapłonu: zgodnie z załącznikiem XI do rozporządzenia REACH badanie nie wydaje się naukowo uzasadnione.

Temperatura rozkładu: brak dostępnych danych.

Lepkość: nie oznacza się, produkt występuje w postaci ciała stałego

Właściwości wybuchowe: brak

Właściwości utleniające zgodnie z załącznikiem VII do rozporządzenia REACH (kolumna 2), nie ma potrzeby wykonywania badania. W oparciu o strukturę chemiczną oraz właściwości chemiczne nie oczekuje się właściwości utleniających.

9.2. Inne informacje

Brak dostępnych danych

SEKCJA 10: Stabilność i reaktywność**10.1. Reaktywność**

W zalecanych warunkach składowania i obchodzenia się zgodnie z przeznaczeniem – brak reaktywności.

10.2. Stabilność chemiczna

Odpowiednio przechowywany suchy produkt jest stabilny i może być składowany z większością innych materiałów budowlanych.

10.3. Możliwość występowania niebezpiecznych reakcji

Nie są znane.

10.4. Warunki, których należy unikać

Wilgoć może powodować zbrylenie.

10.5. Materiały niezgodne

Nie są znane.

10.6. Niebezpieczne produkty rozkładu

Nie są znane.

SEKCJA 11: Informacje toksykologiczne**11.1. Informacje dotyczące skutków toksykologicznych****Toksyczność ostra:**

W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

Data poprzedniego opracowania:
03.09.2013r.**Zaprawa murarska**

Data aktualizacji ostatniej: 01.02.2014 r.

Karta zgodna z załącznikiem I do ROZPORZĄDZENIA KOMISJI (UE) NR 453/2010 z dnia 20 maja 2010 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH)

Strona 10 z 15

Składnik	CAS-nr	dawka	wartość	jednostka
Cement portlandzki	65997-15-1	DL ₀ – inhalacyjnie szczur	1	mg/l (4h)
Wodorotlenek wapnia	1305-62-0	LD ₅₀ – doustnie szczur	7340	mg/kg
		LD ₅₀ – doustnie mysz	7000	mg/kg

Działanie żrące/drażniące na skórę:

Działa drażniąco na skórę.

Poważne uszkodzenie oczu/działanie drażniące na oczy:

Działa drażniąco na oczy.

Działanie uczulające na drogi oddechowe lub skórę:

W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

Toksyczność dawki powtarzalnej:

W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

Rakotwórczość:

W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

Mutagenność:

W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

Szkodliwe działanie na rozrodczość:

W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

Działanie toksyczne na narządy docelowe – narażenie jednorazowe:

Może powodować podrażnienie dróg oddechowych.

Działanie toksyczne na narządy docelowe – narażenie powtarzane:

W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

Zagrożenie spowodowane aspiracją:

W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

Skutki zdrowotne narażenia miejscowego:**Kontakt z oczami:** podrażnienie, zaczerwienienie, łzawienie, pieczenie, zapalenie spojówek.**Kontakt ze skórą:** swędzenie, miejscowe zaczerwienienie, wysuszenie, łuszczenie się skóry, pęknięcie, owrzodzenia, pierwotne i ropne zapalenia skóry, wypryski.**Połknięcie:** może dojść do uszkodzenia śluzówki przewodu pokarmowego, wymiotów i biegunki.**Wdychanie pyłu:** może powodować nieżyty nosa, podrażnienie gardła, kaszel, duszności. Produkt zawiera cement, który z zetknięciem z wilgotną skórą lub śluzówką oka, może powodować podrażnienia, zaczerwienienie, a nawet oparzenia.**SEKCJA 12: Informacje ekologiczne****12.1. Toksyczność**

Produkt nie wykazuje właściwości niebezpiecznych dla środowiska. Jednak wprowadzenie dużych ilości produktu do wody może powodować podwyższenie pH i zagrożenia dla organizmów wodnych.

Data poprzedniego opracowania:
03.09.2013r.**Zaprawa murarska**

Data aktualizacji ostatniej: 01.02.2014 r.

Karta zgodna z załącznikiem I do ROZPORZĄDZENIA KOMISJI (UE) NR 453/2010 z dnia 20 maja 2010 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH)

Strona 11 z 15

Składnik	CAS-nr	dawka	wartość	jednostka.
Wodorotlenek wapnia	1305-62-0	LC50 - ryby (<i>Gambusia affinis</i>)	160	mg/l (96h)

12.2. Trwałość i zdolność do rozkładu

Brak dostępnych danych.

12.3. Zdolność do bioakumulacji

Współczynnik podziału oktanol/woda (Kow): nie dotyczy – produkt składa się z substancji nieorganicznych.

Współczynnik biokoncentracji (BCF): brak dostępnych danych.

12.4. Mobilność w glebie

Brak dostępnych danych.

12.5. Wyniki oceny właściwości PBT i vPvB

Kryteria opisane w załączniku XIII (właściwości PBT i vPvB) nie mają zastosowania dla substancji nieorganicznych.

12.6. Inne szkodliwe skutki działania

Brak dostępnych danych.

SEKCJA 13: Postępowanie z odpadami**13.1. Metody unieszkodliwiania odpadów**

Nie wprowadzać do kanalizacji. Nie dopuszczać do zanieczyszczenia wód gruntowych i powierzchniowych. Stwardniały produkt można traktować jak gruz budowlany.

Produkt**Kod odpadów:**

10 13 80 Odpady z produkcji cementu

Opakowanie**Kod odpadów:**15 01 01 Opakowania z papieru i tektury
Zużyte opakowania przekazać do recyklingu.**Prawo wspólnotowe:****2006/12/WE** Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie odpadów.**91/689/EWG** Dyrektywa Rady z dnia 12 grudnia 1991 r. w sprawie odpadów niebezpiecznych.**94/62/WE** Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 1994 r. w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych.

Data poprzedniego opracowania:
03.09.2013r.**Zaprawa murarska**

Data aktualizacji ostatniej: 01.02.2014 r.

Karta zgodna z załącznikiem I do ROZPORZĄDZENIA KOMISJI (UE) NR 453/2010 z dnia 20 maja 2010 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH)

Strona 12 z 15

SEKCJA 14: Informacje dotyczące transportu

Produkt nie jest klasyfikowany jako materiał niebezpieczny w rozumieniu krajowych i międzynarodowych przepisów transportowych dot. przewozu towarów niebezpiecznych: lądowych (RID, ADR), morskich (IMDG) i powietrznych (IATA).

14.1. Numer UN	nie dotyczy
14.2. Prawidłowa nazwa przewozowa	nie dotyczy
14.3. Klasa(-y) zagrożenia w transporcie	nie dotyczy
14.4. Grupa pakowania	nie dotyczy
14.5. Zagrożenia dla środowiska	nie dotyczy

Produkt nie stanowi zagrożenia dla środowiska zgodnie z kryteriami zawartymi w przepisach modelowych ONZ.

14.6. Szczególne środki ostrożności dla użytkowników

Brak specjalnych zaleceń.

14.7. Transport luzem zgodnie z załącznikiem II do konwencji MARPOL 73/78 i Kodeksem IBC

Nie dotyczy.

SEKCJA 15: Informacje dotyczące przepisów prawnych**15.1. Przepisy prawne dotyczące bezpieczeństwa, zdrowia i ochrony środowiska specyficzne dla substancji lub mieszaniny**

Rozporządzenie (WE) 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 roku w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE (Dz.U.UE seria L nr 396 z 30 grudnia 2006 r.) z późn. zm.

Ustawa z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz.U.2011.63.322).

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (WE) NR 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 (Dz.U.UE seria L nr 353 z 31 grudnia 2008 r.).

Data poprzedniego opracowania:
03.09.2013r.

Zaprawa murarska

Data aktualizacji ostatniej: 01.02.2014 r.

Karta zgodna z załącznikiem I do ROZPORZĄDZENIA KOMISJI (UE) NR 453/2010 z dnia 20 maja 2010 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH)

Strona 13 z 15

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 10 sierpnia 2012 r. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji chemicznych i ich mieszanin (Dz.U.2012.0.1018).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 kwietnia 2012 r. w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i mieszanin niebezpiecznych oraz niektórych mieszanin (Dz.U.2012.0.445).

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz.U.2002.217.1833) z późn. zm.

Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla środków ochrony indywidualnej (Dz.U.2005.259.2173).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 grudnia 2004 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy związanej z występowaniem w miejscu pracy czynników chemicznych (Dz.U.2005.11.86) z późn. zm.

Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych (Dz.U.2011.227.1367).

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U.2001.62.628) z późn. zm.

Ustawa z dn. 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz.U.2001.63.638) z późn. zm.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz.U.2001.112.1206).

Oświadczenie Rządowe z dnia 26 lipca 2005 r. w sprawie wejścia w życie zmian do załączników A i B Umowy Europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR) sporządzonej w Genewie dnia 30 września 1957 r. (Dz.U.2005.178.1481) z późn. zm.

Umowa europejska dotycząca międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (Umowa ADR 2011-2013 r.).

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 14.03.2000r (Dz. U. nr 26 poz. 313) w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy ręcznych pracach transportowych.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 lutego 2011 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz.U.2011.33.166).

Data poprzedniego opracowania:
03.09.2013r.**Zaprawa murarska**

Data aktualizacji ostatniej: 01.02.2014 r.

Karta zgodna z załącznikiem I do ROZPORZĄDZENIA KOMISJI (UE) NR 453/2010 z dnia 20 maja 2010 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH)

Strona 14 z 15

Z wprowadzania na rynek cementu w zakresie zawartości chromu VI reguluje zał. XVII pkt. 47 do rozporządzenia REACH:

1. Cement i preparaty zawierające cement nie mogą być stosowane ani wprowadzane do obrotu, jeżeli zawierają, w stanie uwodnionym, więcej niż 0,0002 % rozpuszczalnego chromu VI w stosunku do całkowitej suchej masy cementu.
2. Jeżeli stosowane są czynniki redukujące, wówczas - bez uszczerbku dla stosowania innych przepisów wspólnotowych w sprawie klasyfikacji, pakowania i oznakowania substancji i preparatów niebezpiecznych – opakowania cementu lub preparatów zawierających cement muszą być opatrzone czytelnymi i niedającymi się usunąć napisami zawierającymi informacje o dacie pakowania, a także o warunkach i okresie przechowywania zapewniających utrzymanie zawartości rozpuszczalnego chromu VI poniżej wartości granicznej określonej w ust.1.
3. W drodze odstępstwa, ust. 1 i 2 nie mają zastosowania do wprowadzania do obrotu ani stosowania w kontrolowanych, zamkniętych i całkowicie zautomatyzowanych procesach, w których cement i preparaty zawierające cement są obrabiane wyłącznie przez maszyny i w których nie ma możliwości kontaktu ze skórą.

15.2. Ocena bezpieczeństwa chemicznego

Dostawca nie dokonał oceny bezpieczeństwa chemicznego.

SEKCJA 16: Inne informacje**Pełne brzmienie zwrotów R i zwrotów H (wskazujących rodzaj zagrożenia) oraz akronimów symboli, klas zagrożenia i kodów kategorii wymienionych w sekcji 3.**

R36/37/38	Działa drażniąco na oczy, drogi oddechowe i skórę.
R37/38	Działa drażniąco na drogi oddechowe i skórę.
R41	Ryzyko poważnego uszkodzenia oczu.
R43	Może powodować uczulenie w kontakcie ze skórą.
Xi	Produkt drażniący.
H315	Działa drażniąco na skórę.
H318	Powoduje poważne uszkodzenie oczu.
H335	Może powodować podrażnienie dróg oddechowych.
Eye Dam. 1	Poważne uszkodzenie oczu/działanie drażniące na oczy, kategoria zagrożenia 1.
Skin Irrit. 2	Działanie drażniące na skórę, kategoria zagrożenia 2.
STOT SE 3	Działanie toksyczne na narządy docelowe – narażenie jednorazowe, kategoria zagrożenia 3, działanie drażniące na drogi oddechowe.
Eye Irrit. 2	Działanie drażniące na oczy, kategoria zagrożenia 2.

Data poprzedniego opracowania:
03.09.2013r.

Zaprawa murarska

Data aktualizacji ostatniej: 01.02.2014 r.

Karta zgodna z załącznikiem I do ROZPORZĄDZENIA KOMISJI (UE) NR 453/2010 z dnia 20 maja 2010 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH)

Strona 15 z 15

Skin Sens. 1

Działanie uczulające na skórę, kategoria zagrożenia 1.

Zmiany :

Aktualizacja Skład informacja o składzie.
klasyfikacja i oznakowanie produktu.

Obecne wydanie karty charakterystyki zastępuje poprzednie wydanie.

Kluczowa literatura i źródła danych

- Kartę opracowano na podstawie polskiej karty charakterystyki z dnia 03.09.2013 r., z uwzględnieniem obowiązujących w Polsce przepisów dotyczących substancji i mieszanin chemicznych
- ESIS – European Chemical Information System

Zalecenia dotyczące szkoleń pracowników

Zalecane są szkolenia BHP. Przed przystąpieniem do pracy z produktem użytkownik zobowiązany jest znać zasady BHP odnośnie bezpiecznego postępowania z produktem, a przede wszystkim odbyć stosowne szkolenie stanowiskowe.

Informacje zawarte w niniejszej karcie oparte są na bieżącym stanie wiedzy i danych pochodzący od dostawcy. Nie stanowią one gwarancji określonych właściwości produktu i nie zwalniają użytkowników z odpowiedzialności za odpowiednie wykorzystanie tych informacji.

Koniec karty charakterystyki